XIV-ik évfolyam. 8-ik szám. Köszeg, 1894. február 25-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt = 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona, negyedévre 1 frt = 2 korona.
Egyes szám ára 10 kr. = 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
WITTINGER ANTAL.
Kiadó és laptulajdonos:
FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadótulajdonoshoz, Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők.
Nyilttér sora 40 fir. — Hirdetések nagyság szerint.

A feltámadt Szombathely.

Egyik megyei ujság Szombathelynek egyik legujabb vivmányáról vezérczikkez és e szavakra fakad: „annyi csapás, annyi csalódás, annyi bukás után, oly esemény ment végbe, mely városunkat ismét felrázta a közömbösség álmából.“

Szombathelyen *csapás, csalódás, bukás, közömbösség!?* — Ki hallott ilyent? — Mi szerencsésebb várost Szombathelynél nem ismerünk az országban.

Talán azért az az elszontyolodás, mert annak idején nem jutott a királyi táblából? Bizony azt mi is sajnáljuk, hogy nem jutott n e k ü n k, vagy legalább Vasvármegyének, azonban Szombathelynek nincs oka a multra nézve oly érzelgős, kétségbeesett hangon beszélni.

Nincs az országban oly kis város, mely akkora és oly rohamos fejlődést volna képes felmutatni, mint szomszédvárosunk.

Nem irigységből mondjuk. Ellenkezőleg, egyenesen azt állitjuk, hogy meg is érdemelte. Eltekintve attól, hogy a megye központja, Szombathely vezérférfiai mindig és minden helyzetet jól és okosan tudtak kiaknázni.

Néhány évtizeddel ezelőtt Szombathelynek csak körülbelül 6000 lakosa volt és csak egy irányban induló vasutja; akkoriban Kőszeg előbbre volt, 7000-nél több lakost számlált, elég élénk kereskedelemmel, katonasággal birt, királyi táblája volt stb. Ma Szombathelynek már 17,000 lakosa van, hét irány felé elágazó nagyjelentőségü vasuti hálózata, sok gyára, diszes középületei, bámulatos élénk kereskedelme, pezsgő élete, sok katonasága, stb. stb., — mig Kőszeg lakossága fogyott, élénk kereskedelme hanyatlott, katonasága pedig Szombathelyre vonult.

Mikor tehát Szombathely emberei, ily rendkivüli kedvező körülmények közt, „csalódásról, bukásról, csapásról, közömbösségről“ beszélnek és irnak, ugyan mit mondjunk mi? Mit mondjon ehhez Kőszeg szabad királyi városa és ennek elismert intelligens közönsége? Hiszen akkor nekünk ríni, bőgni kellene mint egy megsebzett oroszlánnak!?

De aki tudja, hogy mi egyáltalában nem igen szoktunk valamit t e n n i — hiszen főleg azért is maradtunk annyira vissza — az még akkora feljajdulást sem vár tőlünk, mint aminőt az egyik szombathelyi lapban olvasunk akkor, midőn városa ismét nagy előnyhöz jut.

Szombathely megkapja a dunántuli állami vasuti üzletvezetőséget és a lovaskaszárnya mellé még egy gyalogsági laktanyát nyer.

Ez ismét oly lendületet fog adni a megye székhelyének, hogy ennek a megye minden hű fia csak örvendeni fog. Paloták és házak gombamódra fognak a földből kibukkani, a város minden irányban terjeszkedni fog, lakossága néhány év alatt 25,000-re szaporodik fel, forgalma és ennek következtében jóléte gyarapodásnak indul. Őszinte szivvel kivánjuk! Szombathely óriási haladása bizonyos tekintetben Kőszegnek is előnyére lehet.

De mit szólnak mindehhez a megye vezérférfiai? Mit a kormány? Ugyan szép dolog az, egy város fejlődését oly nagy mértékben és minden alkalommal oly hathatósan előmozditani — de elvégre a megye többi városainak is csak kell valamit juttatni!

Csak e g y helyen legyen jólét, pezsgő élet, forgalom, gazdagság; a többi helyeken csupa szegénység? A díszruhás daliás alak csupa koldustól körülvéve nem valami szép látomány!

Ámbár nem lehet tagadni, hogy a megye és különösen annak első tisztviselője a járási egyes székhelyek érdekében igenis erélyes buzgalommal igyekszik nagyobb tevékenységet kifejteni. Legujabban is látjuk, mily buzgalommal iparkodik Sárvár vidékének a czukorgyár, Murasombat vidékének a vasut épités dolgában segédkezni; Szt-Gotthárd lelkes közbenjárása által egyszerre kapott gymnasiumot és dohánygyárat s igy tovább minden járásnak, minden székhelynek jut valami.

De hát Kőszegre nem gondol senki? — Meghoztuk a nagy áldozatot, és saját zsebünkből, minden segély nélkül megépitettük a vasutat Szombathelyre, ezzel is azt bizonyitva, hogy a megye felé gravitálunk. De bezzeg bennünket nem ért meg senki. Igaz, hogy a „néma gyereknek még az anya sem érti a szavát“ és nem lehet tagadni, hogy mi oly jó gyerekek vagyunk, hogy az anyának, a megyének, sohsem panaszkodtunk, — de való igaz az is, hogy egy szerető anya egyforma szeretettel van minden gyermeke iránt.

Minket eddig mostoha gyermeknek tekintettek. Eltürtük nyugodtan és igaz testvéri szeretettel

TÁRCZA.

Dankó Pista, legujabb nótái.*)

II. füzet.
(Elsha Luiza asszonynak ajánlva.)

Kázsmérkendőm a vállamra van vetve,
A galambom vásárfiába vette;
Irigylik is, irigyli még az ég is,
De nem bánom, ott hagyom én azért is.

Pántlikámnak aranyrojtos az alja,
A galambom kötötte azt csokorra;
Irigylik is, irigyli még az ég is,
De nem bánom, úgy hagyom én azért is.

(Szöveg Jósza Antaltól.)

Jaj de nagy, jaj de nagy szalmakezal!
A rózsám, a rózsám szilvát szszal,
A szilva, a szilva szszalva jó
Hej! az a kis hamis, haj az a kis hamis
Láthatja a vak is, nekem való.

(Szöveg Dankó Pistától.)

III. füzet.
(Veres Sándor, a m. kir operaház tagjának ajánlva.)

A keservét a világnak!
Mennyi minden piszkot rém rak,
Pedig soha nem vétettem más ellen
Csak hej!
Más ellen, csak ha vétettem magam ellen.

Leszakadt a sárga levél.
Nem szakadtabb a szivemnél,
Nem is árvább a lelkemnél
Nem keserübb hej!
Nem keserübb az én gyászos életemnél.

Hej kocsmáros az irgalmát!
Hogy zörgessek, hogy meghallják?
Száz itcze bort az asztalra
Kutyalakzi hej!
Kutyalakzi, emberhalál lesz még itt ma!

(Szöveg Jósza Antaltól.)

Édes anyám izenje meg
Mi hir van a falunkba,
Virágos kis kertünk alatt
Szól-e még a furulya?

Ei nem tudom felejteni,
Azt a piczi ablakot,
Ahol egykor a rózsámmal
Számláltuk a csillagot.

Édes anyám, kedves anyám
Izenje meg énnekem,
Annak a kis lánynak szive
Dobog-e még érettem?

Tudna-e még csókot adni
E[illegible]et, kettőt cserébe,
Tudna-e még ránézni,
Egy elátkozott legényre.

(Szöveg Ery Gyulától.)

IV. füzet.
(Dr. Schmidt Antal-nak, a „Sirassatok, ha meghalok“ czimű dal szerzőjének ajánlva.)

Megtiltottam a szivemnek,
Hogy tégedet szeressen;
Nem akartam, hogy miattad
Még többet is szenvedjen.

Hej de szivem nem fogad szót.
Nem kérdi, hogy mi szabad;
Pedig tudom bánatában
Nem sokára megszakad.

Hideg széltől gyönge virág,
Hullatja a levelét,
Fekete gyász takarja be
Hű szivemnek szerelmét.

Gyönge lettem mint a virág,
Én is egy[illegible] hervadok,
Azt sugja a hulló levél:
Nemsokára meghalok.

(Szöveg Dr. Lévay Edétol.)

Pehely volt e te szerelmed,
Elfutta a szellő;
Úgy elfutta, hogy én hozzám
Soha vissza nem jő.

Ki tudja, hogy hova vitte,
Mely vidékre fútta;
De tudom, hogy az a pehely
Lelkemet földulta.

Vándorol a derú madár
Szomorúan krúgat;
A merre megy, sir a határ
Sárga lombot hullat.

Darú madárt meglátjuk még,
Ha a tavasz megjő,
Hej csak a te szerelmedet
Fútta el a szellő.

(Szöveg Pósa Lajostól.)

V. füzet.
(Ábrányiné Wein Margit, a m. kir. opera művésznőjének ajánlva.)

Mátraalji piros rózsa
Elvesztette a szinét;
Mátraalji barna lánynak
Megsabazták a szivét.

Mátraalji piros rózsa
Kivirúl még nem egyszer,
De a lánynak sabzett szive
Meghal addig szarazer.

Tavasz nyiltán meg is hunzták
Mátrába a harangot;
Csendes szelő szomorúan
Vitta tovább a hangot.

Elvitte egy csalfa legény
Piros rózsás kertjére;
Hajnalszóra minden rózsa
Elváltozott fehérre.

(Szöveg Dankó Pistától.)

Boldog vagyok rózsám kis angyalom,
A mióta szeretlek,
Mióta a csillag ragyogását
Nézhetem a szemednek.

Álmomba se láttam én még rózsám
Nálad se szebbet, se különbet.
Átölellek, átkarollak
Mint szivárvány az eget.

Most tudom csak rózsám kis angyalom,
Mi az igaz boldogság,
Hogy nekem az élet piros öröm
Piros öröm, manyorság.

Te vagy kis angyalom te vagy rózsám
Az én mennyországom angyala,
Szerelmes szivedből felém nevet
A szerelem hajnala.

(Szöveg Dankó Pistától.)

*) Megjelent „Valentin Károly fia zenemükereskedésében Pécsett. Ára füzetenkint 60 kr.

A Riviera rózsái.

(Rózsa-Ujság Temesvárott. — 1894. évi januári füzet.)

Egy negyedevszázad előtt minden kertben helyet adtak a mi virágkirálynőnknek és habár még akkor nem is foglalkoztak oly bálás fajok tenyésztésével, miut ma, mindazonáltal mégis számos faj volt, névszerint az egyszervirágzó ugyn. provinczrózsák (Rosa gallica), továbbá a moha és hónapos rózsák (Rosa muscosa és rosa indica semperflorens) fajából nagy választék volt mát és jó tulajdonaikkal mindenki rózsabarát örömére szolgaltak.

Mig ama időben Ausztria-Magyarország és Németországban az első jelentekenyebb tenyésztési kiserletet tettük a finomabb, nevezetesen a remontant és thearózsákhoz tartozó fajokkal, addig Európa delvidékeinek legáldottabb részein és különösen az elragadó Rivierán a rózsaművelés még a legkezdetlegesebb állapotban volt. Ennek oka főképen abban rejlik, hogy e delvidék lakossága kevés érdekkel viseltetett a virágok, különösen pedig a rózsa iránt.

Néhány rózsabarát érdeme az, hogy a rózsát e vidéken megkedveltették; ezek ugyanis a Rivierát meglátogatván, ott kerteket illettek. Megis azonban 5 évig tartott, mig a rózsa értéke tényleg érvényre jutott, azon-

néztük, hogy mennyi előnyben részesül az elsőszülött. De mikor az már oly szépen fejlődött és belőle oly derék legény vált, amely minden gondozás nélkül is már eljár a maga lábán, a többi testvérek is szépen a nyomába haladtak és haladnak, hát végre azzal az eddig legmostohábban bánt egyik testvérrel, Kőszeggel is kellene jobban törődni ? !

Kőszeg városának megifjuhodott képviselőtestülete is odatörekszik, hogy jobban a megyéhez, az éltető anyához simuljon.

Lássa be a megye, hogy végre Kőszegért is kell valamit tenni.

Ha Szombathely lapjai azt irják, hogy városuk ujra „feltámadt“, — habár ott feltámadásra szükség nem volt, — ám legyen, nevezzék nem bánjuk „feltámadás“-nak. Mi azonban nem tekintjük annak, hanem roppant haladásuknak ujabb vivmányaiként üdvözöljük legujabb sikereit.

Igen, ha nálunk történne végre valami, azt igenis „feltámadásnak“ nevezhetnénk.

Sokáig voltunk a keresztre feszitve; sokáig vagyunk eltemetve; valóban jól esuék nekünk egy kis „feltámadás“! *K. J.*

Hivatalos rész.

Kivonat

Vasvármegye törvényhatósági bizottságának Szombathelyen, 1894. évi február hó 5-én s folytatva tartott közgyülése jegyzőkönyvéből.

2760/1894 szám.

TÁRGY:

A kir. tanfelügyelő előterjesztése a 15 éven alóli vagyis tanköteles korban levő gyermekeknek a korcsmák látogatását eltiltó szabályrendelet alkotása iránt.

HATÁROZAT:

A törvényhatósági bizottság közhelyesléssel fogadja a kir. tanfelügyelő ezen előterjesztését s a szabályrendelet tervezetét a következő szövegezéssel elfogadja:

SZABÁLYRENDELET:

A 15 éven aluli gyermekeknek a nyilvános mulató helyektől való távoltartása tárgyában.

1. §. A közrend, közerkölcsiség, és közegészség szempontjából rendőrileg tilos az, hogy 15-ik életévét még be nem töltött gyermek korcsmában, sörmérési vagy pálinkamérési helyiségben időzzék, avagy nyilvános tánczmulatságon megjelenjék.

2. §. Ezen rendőri tilalomnak megszegése az 1879. évi XL. t.-cz. 1 § a alapján kihágásnak nyilvánittatik és ennélfogva ötven forintig terjedhető, az illető község szegény alapját megillető pénzbüntetéssel büntetendő,

a) azon korcsmáros, sör vagy pálinka mérő, avagy nyilvános tánczmulatságot rendező, a ki 15 évet még be nem töltött gyermekeket a korcsmában sör vagy pálinka mérési helyiségben, avagy a nyilvános tánczmulatságon időzni engedi;

b) azon szülő vagy gyám, aki 15-ik életévét még be nem töltött gyermeket korcsmában, sör vagy pálinka mérési helyiségben, avagy nyilvános tánczmulatságon időzni enged, vagy pedig most jelzett helyekre, avagy nyilvános tánczmulatságra magával visz.

3. §. Nem képez kihágást az, ha a községben állandó lakással nem biró vagy pusztán lakó szülő, vagy gyám 15-ik életevét még be nem töltött gyermekkel étkezés czéljából időz korcsmában vagy sörmérési helyiségben, ugyszintén az sem, ha valamely helybeli lakós különleges viszonyainál fogva a jelzett helyiségekben való étkezésre van utalva. Nem képez továbbá kihágást a nyilvános tánczmulatságon való megjelenés, ha azt valamely tanintézet rendezi.

4. §. A községi elöljáróságok illetve rendőrség szigoru kötelességévé tétetik ezen szabályrendelet betartása felett őrködni, s az az ellen vétőket a járási főszolgabiráknak illetve r. kapitányoknak feljelenteni.

5. §. Ezen szabályrendelet minden községben a szokott módon kihirdetendő s minden italmérési helyiségben a vendégek által könnyen látható helyen kifüggesztendő, olvasható állapotban tartandó. Azon vendéglős, korcsmáros vagy italmérő, ki ezen szakasz rendeletét nem teljesiti, a községi szegény alap javára 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel fog büntettetni.

6. §. Kihágások esetében első fokban a járásokat illetőleg a főszolgabirák, a városokat illetőleg a r. kapitány, vagy a tanács által e részben megbizott tisztviselő, másodfokban a vármegye alispánja, harmadfokban a belügyi m. kir. miniszter biráskodik.

Az ekképpen elfogadott szabályrendelet a vármegye egész területén kihirdetendő s annak megtörténte után felsőbb jóváhagyás végett a Nagyméltóságu m. kir. belügyminiszter urhoz felterjesztendő.

Miről Halász Ferencz kir. tanfelügyelő ur értesittetik.

Jegyezte s kiadta:
Bárdossy Jenő s. k.,
főjegyző.

HIREK.

— **Magas látogatás.** *Frigyes* főherczeg ő fensége, pozsonyi hadtest-parancsnok tegnap reggal a fél 8 órai vonattal Szombathelyről, hova előző este érkezett, Kőszegre jött. A lakosság, értesülvén a magas látogatásról, már pénteken este felé fellobogózta a házakat, egy városi képviselő-testületi tagokból álló küldöttség pedig raggal a vonaton jövő magas vendég elé sietatt és üdvözölvén őt, bekisérte a városba. A főherczeg egyenesen a gőzmalmi kaszárnyába hajtatott, hol a 83. gyalogezrednek itt állomásozó zászlóalját szemlélte meg s azután 10 óra tájban kocsin visszament Szombathelyre.

— **Hivatalátvétel.** Ma veszi át *Frivaldszky* László posta- és távirda fogalmazó a helybeli posta- és távirdahivatal vezetését *Németh* József főtiszt-, volt főnöktől, aki saját kérelmére Temesvárra lett áthelyezve és hétfőn utazik el oda.

— **Jókai köszönete.** *Jókai* Mór meleg hangu köszönő iratot intézett a városhoz, mely őt irói jubileuma alkalmával üdkivánataival kereste fel; egyuttal a polgármesternek és jegyzőnek, mint az üdvözlő-irat aláiróinak neve aláirásával ellátott arczképét küldte meg.

— **Pénzintézeteink.** Mindkét pénzintézetünk, a *kőszegi takarékpénztár* és a *kőszegi általános takarékpénztár* ma tartja évi közgyülését. A *kőszegi takarékpénztár* mult évi mérlegét lapunk mai számának hirdetései között találja az olvasó.

— **Ösztöndij kiosztása.** A városi tanács egy mult pénteken tartott ülésében két Fercsák-féle 100—100 frtos ösztöndijt osztott ki: az egyiket *Maitz* Ede gimnaziumi V., a másikat *Pados* Béla II. osztályu tanulónak adományozván. Beszélik, hogy a tanács két szavazattal kettő ellenében határozott és olyan ösztöndijat is adott ki, amelyre ujabb pályázat nem volt hirdetve, hozzá olyan tanulónak, aki éppenséggel nem érdemes arra. Ezt alig hihetjük, mivel a tanácsurakról föltaszazük, hogy értenek a tanácskozás- és határozathozatalhoz, azután meg, hogy olyan dolgot nem bolygatnak, a melynek elkerülésére már a mult közgyülésen is figyelmeztették. Hiszen nem kell ám azt hinni, hogy a városházán mindent rosszul csinálnak.

— **Megczáfolt eljegyzési hir.** A *Sopron* az *Esterházy* Miklós herczegnek egy főherczegnővel történendő eljegyzéséről szóló hirét visszavonja. A lap illetékes helyről nyert informáczió alapján minden alapot nélkülözőnek mondja a szárnyra kelt hirt, melyet mi is helyreigazitunk.

— **Lakásviszonyaink.** Minduntalan merülnek fel Kőszegen panaszok lakáshiányok miatt. Az itt letelepedni szándékozók épen csak azért riadnak vissza városunktól s a lakásokból kivonult helybeliek is folyton küzdenek e bajjal. Csodálatosnak tetszhetik, hogy mindennek daczára nem támad pénzes embereinknél épitkezési kedv. Irtózik mindegyikök az ilynemü befektetésektől, mert nem bizik biztos kamatjövedelmekben. Az igaz, hogy még senki sem próbálkozott, tehát senki sem beszélhet tapasztalatból, hanem csak számit a jelen körülményeivel. Ugylátszik, hogy ezeket nem is fogja kapacitálni senki sem s marad ennélfogva minden a réginél. „Wir bleiben beim Alten“ — szokták mondani, — „gib Gott, was Gott geben will.“ No jó; de hát lesznek talán mások, éppen olyanok, a kik idekivánkoznak, akik épitenének, ha nekik ahhoz alkalmat nyujtunk. Nem utolsó gondolat az, melyszerint jelölne ki és adna a város ingyen vagy legalább olcsó pénzért helyeket olyanoknak, akik, idegenek vagy helybeliek, mindegy, megfelelő terv szerint villaépitési vállalatba kivánnák fektetni pénzüket. A hidegvizgyógyintézet megnyiltával a lakáshiány minden valószinüség szerint csak növekedni fog, s akkor, ha nem nyulunk valami radikális módhoz, lehetetlenné teszük az idegeneknek nálunk való letelepedését; megakasztunk minden fejlődést. Kaszárnyák-, gyárakból ugy sem lesz semmi, akármit és mennyit áldozunk. Efféléket nem szerezhetünk a magunk emberségéből, a saját erőnkből; kell tehát, hogy a természetes utat válaszszuk czélunk eléréséhez. Ilyennek gondoljuk a **lakásviszonyok rendezésével az idegenforgalomnak programmunkba való ujabb fölvételét.**

— **Megint arról a katonaságról.** Ha kőszegi embert kérdezünk, az feleletében minden üdvét csak a katonaságba helyezi. „Csak katonaságot kapjunk, akkor mentve minden“ — tartják ők, s azért éppen nem lehet csodálni, ha unos-untalan kombinálnak, beszélnek katonaság idehelyezéséről. Ujabb hirek szerint — megjegyezzük, hogy csak a kőszegi bőbeszédüségből meritünk — a honvédséget elhelyeznék innen, de csak azért, hogy a kaszárnyában tüzérséget helyezzenek el. Ez még nem elég. A gőzmalmi kaszárnya, mihelyt elvonulnak bakáink, vadászcsapatnak fog tanyául szolgálni. Lesz tehát e hirek szerint katonaságunk quantum satis.

— **A város szine.** A városi hatóság, hogy Kőszeg szab. kir. város szinét ily uton is feltüntesse, a városi rendőrök és szolgák kék öltönyére a piros helyett sárga zsinorokat és sujtásokat v[..]ratott. Megjegyezzük itt, hogy ez a városi montur megfelel a réginek, melyet a 80-as évek elejéig is viseltek a városi hajduk.

---

ban még megjósolni sem merték volna akkor a legtávolabbról sem, hogy a rózsának a Rivierán a jövőben oly nagy szerepe lesz. Ez annál csodálatosabb, mert a logikai következtetés is bizonyithatta volna, hogy az eredmény semmi esetre sem marád el.

Mig Északon többnyire szilárdabbakat ültettek el, addig itt kizárólag a helyi klimának megfelelőleg csupán a thea-rozsák müvelésére szoritkoztak. Ezek között első sorban a régi pompás Beauregardból 1889 ben nevelt Safranót kell felemlitenünk, melyet eleinte óriási mértekben tenyésztettek. E fajnak különösen kitünő tulajdonsainak köszönhető a rózsakivitel oly jelentékeny és hatalmas fellendülése és e régi jó faj a mai napig is a legjelesebb kiviteli rózsa maradt különösen a téli hónapokban. A többi fajok között egyes ujonnan behozott rózsákat is találunk, melyek es ottani klimának megfelelnek és ezek közül első sorban emlitjük fel a Marie von Houtte nevü rózsát, melyet 1872-ben Ducher tenyésztett, továbbá különböző Nabonnandféle fajokat: Papa Gonthier, Paul Nabonnand, Izabella Nabonnand, Franziske Krüger, valamint a következő fajokat is: Glorie de Dijon, Lamarque, Comte de Paris és Maréchal Niel. Mivel itt csupán sajátlagosan kiviteli rózsák tenyésztéséről lehetett szó, ennélfogva csak oly fajok jöhettek tekintetbe, melyeknek gazdag virágzatuk, különösen pedig szép alaku bimbóik vannak.

A nagy mérvben való rózsatenyésztést Karr Alfonzonak, az ismert franczia lángeszü költőnek és nem kevésbé jeles kertésznek, a ki San Rafaelen Cannes mellett lakott, köszönhetjük és a kinek a 60-as években ott Rivierán nagy kertültetvénye volt.

Ez a nagy természetkedvelő kisérletképen számos virágot küldött saját kertjéből Párizsba barátainak és e szerény kezdetből fejlődött ki később a nagyobb mértékben való virágkivitel szerencsés eszméje.

Az eredmény nem is marad el és Franczia-ország délvidékén, különösen pedig Nizzában csakhamar nagy kiterjedésü, rózsakertek alakultak, melyeknek terményeit mind északra, különösen Párizsba küldték. Ez az eszme Francziaországból Olaszországba származott át, a hol már a cameliák szállitásával nagy eredményeket értek el.

Itt is csakhamar rózsakertek keletkeztek, melyekben azonban 2—3 fajnál többet nem tenyésztottek; jele ez annak hogy a müvelés alatt álló fajok tökéletesen megfelelnek czéljuknak.

A forgalom kiterjedése különösen a Szt.-Gotthardvasut megnyitása után még nagyobb mérveket öltött és jelenleg még előre nem látható, mily óriási kiterjedést nyer majd a kivitel. Mivel ez ottani parasztok az olajfák tenyésztésével már kevés eredményt illetve hasznot értek el, az arra kedvező helyeken rózsatenyésztési kisérleteket tettek s mivel a kedvező eredmény minden előitéletet leküzdött az uj mivelési ág ellen, nagyobb kisérletekhez fogtak és igy keletkeztek a nagy kiterjedésü rózsaültetvények.

A rózsák müvelése lényegesen eltér az északon szokásos müveléstől. Habár a gyökérnemes valamint az oltott példányokat itt is alkalmazzák, mégis e müvelési ág kezelése alapján véve teljesen elüt az északiaktól.

A Riviera természetes virágházat képez és földrajzi fekvéséhez képest kedvező éghajlata van. Az ottani telek többnyire enyhék, meglehetősen magas nappali hőmérsékkel, a mi a rózsabimbók kifejlődését bizonyos fokig lehetővé teszi. Az ültetvények mindenesetre különbözők, fekvésénél fogva különösen kedvező a San-Romótól Nizzáig terjedő rész, azonban e helyeken is deczember és január hónapokban nem ritkán fordul elő, hogy az éjjeli hőmérsék igen alacsony. Ennek folytán előfordul, hogy a rózsabimbók néha megfagynak, habár azok sokkal nagyobb ellenállóképességgel birnak, mint északon. Azért a rózsaültetvényeket sok helyen óveszközökkel biztositják az ilyen éjjoli fagyok ellen és egyes helyeken, az üvegfedelek is igen jól megfeleltek e czélnak. Az utóbbi berendezés folytán sikerült csupán az ottani kertészeknek az, hogy tél vége felé különösen farsang idején is virágzásban levő rózsáik vannak. A szabadban való virágzás többnyire október közepén kezdődik, már aszerint, a mint az alkalmazásba vett nyesési rendszer, magával hozza és ritkán tart tovább február közepénél. Ez időben fejlődnek ki a rózsák tavaszi hajtásai és ekkor oly dusan nőnek, hogy a bimbók csak április hó végén jelennek meg, de ekkor csapatostul.

Nyáron át a rózsák a Rivierán a nagy forróság és hosszantartó szárazság miatt nem hajtanak és ez a természetes pihenési idő felette kedvezően hat az őszi eső beálltával kezdődő téli virágzatra, hasonlólag a hidegebb égalj alatt beálló téli nyugalomhoz.

Végül még azt füzhotjük hozzá, hogy itt is mint északon, különösen a száraz helyeken inkább az oltott rózsákat kedvelik, mig a nedves helyeken ugyanazzal a jó eredménynyel a gyökérnemes rózsákat nevelik.

Nemesitési alanyul itt kizárólag a rosa indica major-t, a mi thearózsánk egyik törzsfaját alkalmazzák és ez alanyokat dugványokkal szerzik, a melyeket nem nagyon sziros talajban mindig a szabadban nevelnek.

Hogy a rózsák kivitele Europa hidegebb vidékeire és az ottani virágkötészeti üzletekre kimondhatatlanul nagy befolyással bir, azt nem lehet elvitatni és csak kivánatos volna, hogy a délvidékhez füzött remények egészen beteljesedjenek és a forgalmat ne zavarják a vám és egyebb kényszereszközök.

Bräuer P.
San-Remo.

— **Kálváriánk a böjtben.** A természet még nem látta el a kálváriát, városunk e szép pontját a tavasz ékességeivel, de azért élet honol ott most is. A böjti istentiszteletre, mely kedden és pénteken tartatik a kálvária-templomban, nagy számmal siet fel a hivő, megélénkitvén ilyenkor a kopár magaslatot s tanuságot tevén a hitélet elevenségéről.

— **Halálozás.** Tüzoltó-intézményünket nagy veszteség érte. *Zapfel* József, tűzoltó-egyletünknek derék osztályparancsnoka, szertárosa, állandó őrparancsnoka, az ezüst- és aranyérem, ugy mint a tűzoltói diszoklevél birtokosa rövid szenvedés után e hó 17-én életének 60-ik, működésének 26-ik évében elhunyt. A boldogult nemcsak tűzoltó-egyletünknek, hanem az egész dunántuli kerületnek legidősebb tűzoltója volt. Szakavatottsága és lelkes buzgósága, tapintatos és czéltudatos eljárása a szivattyusok élén gyakorlat és vész alkalmával példányképül szolgálhatott a fiatal nemzedéknek. Halála veszteség tűzoltó-egyesületünkre. Temetése a közönség tömeges részvéte mellett hétfőn ment végbe. Kivonult az összes tűzoltóság zászlóval és zenével, koporsójára pedig az egylet és bajtársai raktak le koszorukat. Csendes béke lengjen porai felett annak, a ki duló vész közepette oly sokszor nyujtott segitő kart veszélyben forgó embertársainak.

— **Szartáros választása.** A kőszegi önk. tűzoltó-egyesület f. é. február hó 22-én tartott választmányi ülésében négy folyamodó közül *Joszt* Ferencz helybeli lakos választatott meg szertárosnak az elhunyt Zapfel József helyébe. Fizetése 100 frtban és szabad lakásban állapittatott meg.

— **Megunta az életet.** Kedves leány volt, de elégedetlen a maga sorsával — *Weinberger* Regina. Szüleit elvesztvén, kis örökségével idejött kőszegi rokonaihoz, hol azonban háborgó szive, lelke szintén nem talált nyugtot. Elviselhetetlennek találta ő már régen az életet, a melylyel azután le is számolt. Végrendelkezett; intézkedett mindenről a legapróbb részletekig, azután arzént vett be, melyet öngyilkossági szándékkal régóta rejtegetett, egyuttal pedig forgó pisztolylyal átlőtte kezét. Ez történt mult vasárnapon. Megmentésére rokonai és az orvosok mindent elkövettek, de a halált kereső leány daczolt környezetével és megtalálta végre, a mit keresett — a halált. Csütörtökön éjjeli 12 órakor kiszenvedett; megvált a világtól. Holttestét pénteken este Kanizsára szállitották, hol az izraelita temetőben helyezik nyugalomra.

— **Egy anya bűne.** Egy ujságkihordó fiu tegnap délelőtt a bálház mellett levő utczai árnyékszékben gyanus hustömeget pillantott meg és arról nyomban jelentést tett a rendőrségnél. A rendőrség közegei két munkással megjelenvén a helyszinén és ott kikotortatván a gyanus tárgyat, abban egy teljesen kifejlődött ujszülött fiugyermek holttestére ismertek. A vizsgálatot megindították.

— **Vilmos császár kibékülése Bismarkkal.** E hó 19-én ment végbe Németország két nagy alakjának, *Vilmos* császárnak és *Bismarck* herczegnek teljes kibékülése Friedrichsruhéban, hol a császár viszonadta Bismarcknak Berlinben tett látogatását. A históriai esemény számba menő kibéküléshez Kőszegen történt az első lépés Vilmos császár részéről, mikor a hadgyakorlatok idejében körünkben időzött. A császárnak kőszegi ismert távirata nekünk is juttatott egy kis részt a nagy eseményből.

— **Tűz Svabfaluban.** Svábfalu telepet mult hétfőn nagy tűzveszedelem fenyegette. Az nap hajnalban ugyanis kigyuladt a telep alvégén lakó *Wurst* Mihálynak szalmakazala, mely, ha ellenkező szél fuj, végveszedelmét okozhatta volna a telepnek, különösen, ha figyelembe veszszük, hogy az ott elhelyezett tűzi fecskendő, mikor oltáshoz fogtak, ismét *csütörtököt* mondott. Mi ez ósdi szerszám miatt már egyszer felszólaltunk, várván, hogy a hatóság orvosolni fogja a bajt. Most látjuk, hogy mitsem tett és az a vizi puska még mindig olyan csökönyös, mint sok ember a hatóság körében.

— **Vasuti üzletvezetőség Szombathelyen.** Szombathely város képviselőtestülete népes közgyülést tartott mult hétfőn, a melynek főtárgya volt a m. kir. államvasutak által ott fölállitandó üzletvezetőség hiv. helyiségeinek előállitása. A keresk. miniszter leirata szerint arra a czélra kell egy kétemeletes épület s azonkivül esetleg lakóház az üzletvezetőségi tisztikar elhelyezésére. A közgyülés egyhangulag elfogadta a tanács előterjesztését az épitkezésekre nézve, amik mintegy 90—100,000 frt terhet rónak a városra; a hivatalos épület használatáért az állam 2500 frtot fog fizetni. Ez ügygyel kapcsolatban a közgyülés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott *Széll* Kálmánnak, a kinek legtöbb érdeme van abban, hogy a város ez üzletvezetőséget megkapta.

— **Védekezés a peronospora ellen.** Egy franczia gazdasági tanár uj és olcsó szert ajánl a peronospora ellen való használatra. Áll pedig ez a szer a következő alkatrészekből: 1½ kg. rezgálicz, 1 kg. szóda, 1, 2 kg. nátriumsulfát. Ez a vegyiték 100 liter vizben feloldva alig kerül 1 frtba. Francziaországban ez uj szert meglepő sikerrel alkalmazzák.

— **Baromfi tenyésztőknek.** Az állatkerti régi jó nevű tyukászatában vérfelfrissités czéljából elsőrendü valódi tisztafajú tenyésztörzsek érkeztek a külföld legkiválóbb tenyésztőitől. Az igazgatóság már elfogad megrendeléseket fajbaromfi tojásokra és kivánatra bérmentve küld árjegyzéket. Képes árjegyzék 50 krajczárnak készpénzben vagy levéljegyekben leendő előleges beküldése mellett szinte bérmentve küldetik meg a megrendelőknek. Bővebb felvilágositást készséggel nyujt az igazgatóság.

Irodalom.

— **(Uj Zeneművek.)** A pécsi Valentin Károly fia zeneműkereskedés kiadásában „Dankó Pista, legujabb nótái" czimű vállalatból ismét 4 füzet jelent meg fölötte csinos kiállitásban és pedig: a II-ik füzet, Blaha Lujzának ajánlva, tartalmaz két nótát: a) Kázmérkendőm a vállamra van vetve .... (Szöveg Józsa Antaltól.) b) Jaj de nagy, jaj de nagy szalmakazal .... (Szöveg Dankó Pistától.) a III-ik füzet, Veres Sándor a m. kir. operaház tagjának ajánlva, tartalmaz két nótát: a) A keservét a világnak .... (Szöveg Józsa Antaltól.) b) Édes anyám izenje meg .... (Szöveg Kéry Gyulától.) A IV-ik füzet, Dr. Schmidt Antal urnak a „Sirassatok, ha meghalok" czimű dal szerzőjének ajánlva, tartalmaz két nótát: a) Megtiltottam a szivemnek .... (Szöveg Dr. Lévay Edetől.) b) Pehely volt a te szerelmed .... (Szöveg Pósa Lajostól.) Az V-ik füzet, Ábrányi-Wein Margit, a m. kir. operaház kitünő tagjának ajánlva, tartalmaz két nótát: a) Mátraalji piros rózsa .... b) Boldog vagyok rózsám .... (Szöveg Dankó Pistától.) Ára füzetenkint 60 kr. Ajánljuk ezen jó magyar zamatú nótákat közönségünk figyelmébe. A nóták teljes szövegét lapunk mai számának tárczarovatában.

— **„Az 1848—49-iki magyar szabadságharcz története"** czimű illusztrált munkából a szokott pontossággal most jelent meg a VI ik füzet. Gracza György e füzetben az 1848 márczius 13-iki bécsi forradalom keletkezését és lefolyását mondja el. A könyv e része oly érdekfeszitő, mint egy regény. Kossuth hires pozsonyi beszédének forradalmi hatása, az utczai harczok, a Burg ostroma oly élénken, mindazonáltal a történelmi hüségnek megfelelőleg vannak elmondva, hogy az olvasó szinte maga előtt látja az alkotmányért küzdő, forrongó Bécset. A füzet képei: Az ellenség tábora. Pompás szinnyomatu kép, egykori jelmezek után festette Kiss L. — A pozsonyi országgyülés küldöttsége. (Arczképcsoport.) — Részlet a prágai márcziusi forradalomból (A diákok fegyverkezése). — Az orsz. küldöttség elindulása Pozsonyból Bécsbe. — Jelenetek az 1848-iki bécsi forradalomból. — Metternich bukása 1848. márczius 13-án. — Metternich futása (gúnykép.) — Az 1848-iki bécsi barrikádok térképe. — A magyar orsz. küldöttség bevonulása Bécsbe 1848. márcz. 15-én. — Részlet a magyarok bécsi fogadtatásából 1848. márczius 15 én. — A pozsonyi jurátusok Bécsbe érkezése 1848. márczius 16-án. — A képek becsét nagyban emeli az, hogy egykoru eredetiek után készültek. Egy-egy füzet ára 30 kr. A legközelebb megjelenő 7-ik füzettel uj negyedév veszi kezdetét. Előfizetési ár egy hónapra (2 füzet) 60 kr. negyedévre (6 füzet) 1 frt 80 kr., fél évre (12 füzet) 3 frt 60 kr., egész évre (24 füzet) 7 frt 20 kr. Előfizetni lehet Lampel Róbert könyvkereskedésében, Budapesten, Andrássy-ut 21. sz. a.

— **„Pénz és Föld"** czimmel vettünk egy Budapesten megjelenő, Magyarország jelzálog- és földbirtokforgalmának érdekeit képviselő uj szaklapot, melynek első mutatványszáma közjegyzőileg konstatált 65.000 példányban jelent meg. A kiváló gonddal szerkesztett szaklap bő és változatos tartalmából kiemeljük a következő czikkeket: „Beköszöntő:" Mátyás király, mint szántó;" „Föld és Hitel," irta dr. Dobránszky Péter; a „Királyhágóntuli országrész (Erdély) birtokviszonyai; „Valutaszabályozás" sat. Állandó rovatok: Törvényhozás, Lapszemle, Törvénykezés és Közigazgatás, Szakirodalom, Közgazdaság, Hitel és Penzügyek, Vasuti ügyek sat. A lap felelős szerkesztője: dr. Báttaszéki Lajos. A lap négy pályadijat tüzött ki, összesen 500 ezüst korona értékben, mely összeget a beküldendő pályaművek megbirálásáig. Steinbach István, budapesti kir. közjegyzőnél helyezett letétbe. Előfizetési dija a lapnak egy évre 3 frt, fél évre 2 frt. Megjelenik minden hó 1. 10. és 20. napján. A lap előfizetői Magyarország térképét, az egyes megyék termelési ágait hitelesen és remekül kitüntetve, hátlapján Magyarország eladó birtokaival, dijmentesen kapják. Az előfizetési dij a kiadóhivatalhoz czimzendő, váczi-körut 39. sz. alá.

Henneberg G. (cs. kir. udvariszállitó) **selyemgyára Zürichben, a privátmegrendelők lakására közvetlenül** szállit: **fekete, fehér és szines** selyemszöveteket, méterenként **45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen,** sima, csikos, koczkázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szin s árnyalatban). Minták postafordulóval küldetnek. Svajczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

— **Rosz termés következményei.** A gazdakörökben most már általánosan és mindenütt tudják, hogy a mult évi répamagtermés a gócpontou, t. i. egész Északnémetország termelő helyein nagyon rosszul ütött ki. A nagy hiányt sokan, — kik répamaggal kereskednek, — mindenféle módon, leszállitott árakon és olyan áruval igyekszenek pótolni, a mely a „jó" és „megbizható" jelzőt semmiképp sem érdemeli meg, mert az idei viszonyok közt tárva-nyitva az ajtó oly üzelmeknek, melyek a gazdára nézve végzetessé válhatnak. Ilyenekkel szemben csak akként lehet a gazda érdekeinek helyes megóvására nézve megnyugvást, ha az idei viszonyok közt egyáltalán nem bizza másra rendeléseit, mint épen csak első rendű czégre, a mely megbizhatóságánál fogva vezérszerepet játszik növénytermelésünk terén. De látjuk különben, hogy a valódi fajazonos magvaknak termelői is állást foglalnak már a számos hamisitásokkal és visszaélésekkel szemben. A ma megjelent lapokban következő nyilatkozatot tesz közzé egy világhirü külföldi répamagtermelő: A Borries-féle eckendorfi (északnémetországi) nemesbirtokok központi igazgatósága ezennel közhirré teszi, hogy a kitünőnek bizonyult eredeti eckendorfi takarmányrépa-magjának kizárólagos és egyedüli eladását Ausztria-Magyarország részére Mauthner Ödön budapesti magkereskedő czégre ruházta át és ennélfogva csakis ezen czég egyedül képes a valódi eckendorfi répamagot szállitani.

Piaczi-árak.

		frt.	kr.			frt.	kr.
Buzaliszt I.	100 kilo	15	50	100 kilo burgonya		1	85
„ II.	„	14	80	Marha zsir		1	10
						kr.	
Rozsliszt I.	„	13	—	Marhahus .	1 kilo	48—56	
„ II.	„	11	—	Disznóhus .	„	56—60	
Buzakorpa .	„	5	—	„ zsir .	„	68	
Rozs „ .	„	5	—	Borjuhus .	„	60—80	
Köleskása .	„	13	—	Birkahus .	„	36	
						frt.	kr.
Dara . .	„	16	—	1 méteről bükkfa		14	—
Árpa dara .	„	8	—	„ „ dorong		11	—
Széna . .	„	2	—	„ tölgyfa		9	40
Szalma . .	„	1	52	„ „ dorong		7	60

Nyilt-tér.

A m. k. államvasutak gépgyára.

Gőzcséplőgarnitúrák,
hengerkazános
lokomobilok,
szalmakazalozó-gépek,
gőzkukoriczamorzsolók, Stibor-körfűrészek
mindig csak
A M. K. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA vezérügynökségénél
Budapest, VIII., József-körut 41. sz. a.
rendelendők meg.

80 év óta udv. istállókban, valamint katonai és polgári nagyobb istállókban is, használatban; nagyobb erőfeszitések előtt és után erősitésül; továbbá ficzamodások, randulások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál; képesiti a lovat kiváló teljesitményekre idomitásnál.

Kwizda-féle Restitutionsfluid mosóviz lovaknak. Egy palaczkkal 1 frt 40 kr. o. é.

Kapható Ausztr.-Magyarország gyógyszertáraiban és drogulstáinál.
Főraktár: KWIZDA FERENCZ JÁNOS
Osztrák cs. és k. és román kir. udv. szállitó ker. gyógysz. Korneuburgban, Bécs mellett

[illegible]essék a fönuebbi védjegyre ügyelni s a vételnél határozottan kifejezni:

Kwizda-féle Restitutionsfluid.

A SCHICHT-féle
szabadalmazott szappan

egy uj, eddig még el nem ért mosóerővel biró és kiadós szappan; a mosásnál a ruhának a legszebb
fehér szint
adja; a legjobb mosószer
gyapju- és selyemszövetek,
a legmegbizhatóbb tisztitó és fertőtlenitő szer betegruha részére.

A SCHICHT-féle
szabadalmazott szappan

nem tartalmaz semmiféle, bármilyen nevű, a kezekre vagy ruhára nézve ártalmas vegyüléket, amiért alulirott czég kezességet vállal.

A SCHICHT-féle
szabadalmazott szappan

csak akkor valódi, ha a csomagolási papiron „SCHICHT's PATENT-SEIFE" fölirat, egy „hattyú" mint védjegy és a védjegyszámok 48.911 és 4507 lenyomatva vannak.
Kapható minden nagyobb fűszerkereskedésben.
Az eladási helyek falragaszok által tudhatók meg

Georg Schicht, Aussig a. d. Elbe
Seifen-, Kerzen-,
Palmkernöl- und Cocosnussöl-Fabrik.

A kőszegi takarékpénztár mérlege

1893. évi deczember 31-én.

Vagyon.

Fkvi lapsz.		Osztrák érték frt	kr.
196	Pénztári készlet 1893-ik évi deczember 31-én . . .	43838	59
118	A két ház értéke	52000	—
181	191,100 frt 4% magyar földtehermentesitési kötvény 94·50 frt	180589	50
189	49.150 „ 4½% „ italmérési jog-kárt. „ 100·— „	49150	—
189	114,700 K. 4% „ koronajáradék . . . . 94·— „	53909	—
124	229 db Kőszeg-Szombathelyi elsőbbségi részvény 95·— „	21755	—
168	Leszámitolt értékpapirok	196212	42
135	Tartalékalap: betéve a 32955 sz. O. 577 lapszámu könyvecskébe	42698	67
184	Ingatlan törlesztési alap: betéve a 36681 számu T. 542 lapszámu könyvecskébe	6788	40
191	Kölcsönök	3810490	55
192	Előlegek	33090	—
190	Váltók	136708	53
194	Különféle pénzintézeteknél elhelyezett összeg	120363	42
165	Nyugdijalap értékpapirjai	37441	25
145	Reáliskolai alap	10000	—
157	A tisztviselők által letett óvadék és a távbeszélő vezeték óvadéka	7400	—
185	Nyomtatványok	600	32
128	Irodai felszerelés	300	—
157	Perköltség előleg	350	—
158	Hátralékos kamatok 1893-ik évi deczember 31-én: Kölcsönök után . . . . 25914 frt 9 kr. Előlegek „ . . . . 657 „ 18 „ Értékpapirok után . . . 1465 „ 16 „	28036	43
187	Birói árverés utján vett ingatlanok	1278	42
	Összesen .	4.833,000	50

Teher.

Fkvi lapsz.		Osztrák érték frt	kr.
25	Részvénytőke	60000	—
182	Tartalékalap	42698	67
188	Nyugdijalap	38210	84
183	Ingatlan törlesztési alap	6788	40
127	Reáliskolai alap	10000	—
165	A tisztviselők óvadéka	7390	—
188	Az értékpapirok külön tartalékalapja	28372	34
156	Kőszeg sz. k. város árvatartalékalapja	65	7
197	4% betétek és tőkésitett kamatok	4428809	51
181	Árva „ „ „	98082	78
193	Letétek	14443	89
116	Előleg utáni többlet	45	12
180	10% adó az 1893-ik évi deczember 31 én tőkésitett kamatok után	8921	86
183	Jótekony és közhasznu czélokra szánt összeg maradéka .	52	16
83	Előre fizetett lakbér	138	33
158	1894-ik évre előre fizetett kamatok és pedig: Váltók után . . . . . 1771 frt 53 kr. Kölcsönök után . . . . 40033 „ 17 „ Előlegek után . . . . . 111 „ 52 „ Értékpapirek után . . . . 881 „ 27 „	42797	49
146	1892-ik évi nyeremény áthozat	1781	31
145	1893-ik évi tiszta nyeremény	44402	78
	Összesen .	4.833,000	50

Kőszegen, 1893. deczember 31-én.

Freyler Lajos s. k., pénztárnok. **Pötselberger Károly** s. k., elnök. **Wölfel Vilmos** s. k., könyvvaló.

Jelen üzleti kimutatást és mérleget a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlitottuk, pontosan megvizsgáltuk és legnagyobb rendben találtuk.

Kőszegen, 1894-ik évi február hó 9 én.

A felügyelő bizottság: **Ecker Károly** s. k., **Kehrn Károly** s. k., **Matits János** s. k.

Valódi

gyógyhatású Malaga-Sect

a klosterneuburgi cs. és kir. borvizsgáló hivatal taglalása szerint egy

nagyon jó, valódi Malaga,

kitünő erősitőszer gyöngélkedők, betegek, gyógyulófélben levők, gyermekek stb. számára; vérszegénység és gyomorgyengeség ellen hatása nagyszerű. Kapható a

spanyol bornagykereskedés VINNADOR
BÉCS HAMBURG

törvényileg bejegyzett védjegye alatt 1/1 és 1/2 eredeti palaczkokban.

Továbbá különféle

kitünő külföldi borok

eredeti palaczkokban és eredeti árakon.

Raktáron vannak Kőszegen:

Babics István gyógyszertárában, Jánosa Gyula fűszerkereskedésében, Lenner Mária kávéházában és Waisbecker Ede fűszerkereskedésében.

A „Vinnador" névre és a törvényesen bejegyzett védjegyre szigoruan tessék ügyelni, mert valodiságáért csak akkor kezeskedhetünk.

„Kaufe beim Schmied und nicht beim Schmiedel"

igy mondja egy régi német közmondás, s ezt jogosan alkalmazhatom az én czégemre, mivel csak egy nagy üzletnek, mint a milyen az enyém, s a mely az árukat óriási mennyiségben készpénzfizetés mellett vásárolja be, lehetnek a küldésnél kevés költségei, mely körülmény mindenesetre a vevő előnyére válik.

Szép minták magánvevőknek ingyen és bérmentve.

Gazdagon kiállitott mintakönyvek szabók számára bérmentetlen.

Öltözékeknek való kelmék.

Peruvien és dosking a magas klerus számára, szabályszerű kelmék cs. és kir. **tiszti egyenruháknak, agghareszosok-, tüzoltók-, tornászok és libériáknak, billiárd- és játékasztalokra** való posztó, **lodem,** vizhatlan **vadászkabátoknak, mosókelmék, utazóplaidek 4—14 frtig.**

Aki tehát olcsó, tisztességes, tartós, tiszta gyapjus posztóárukat és nem olcsó rongyokat, melyek minden oldalról vevésre ajánltatnak és alig érdemesek a szabó ollójára, — akar venni, forduljon

Stikarofsky János-hoz

BRÜNN-ben. Ausztria-Magyarország legnagyobb posztógyára félmillió frt értékben.

Szétküldés utánvét mellett.

Levelezés magyar, német, cseh, lengyel, olasz, franczia és angol nyelven.

Téli cura. Tavaszi cura.

WILHELM

antiarthritikus és antirheumatikus

Vértisztitó-theája

világkiállitásokon

első aranyérmekkel kitüntetve.

A szervezet legfontosabb része a vér és minthogy minden törekvésünk oda összpontosul, egészséges testünkben egészséges lélekkel birni, ehhez az alapfeltétel: az embernek egészséges vért szerezni.

Aki abban a szerencsés helyzetben van, hogy teljes egészségnek örvend, az bizonyára nem szorul semmi orvosságra, de még a természettől ilyen módon megáldottnak is ajánlható, hogy fordítson különös figyelmet az élet legfontosabb alkotó elemére, a vérre.

Meg legyen szabad arra utalnunk, hogy a vér egy olyan folyadék, mely a sárt eső-systemában folyik a testen keresztül … egyes testrészeknek a tápláló anyagot szolgáltatja, és az anyagcsere folytán hasznavehetetlenné vált, szervi anyagokat felvesz … azokat kiválasztás czéljából a különböző szervekbe. *A vér képezi tehát az összes táplálkozás középpontját.*

A természetes táplálkozás mindig ajánlható. Sok emberi természetnél azonban nem elégséges, úgyszólván mindig szigoruan szabály szerint élni s hogy sem az evésben, sem az ivásban túlzásba ne essék. A legnagyobb szabályszerűség daczára is savarések lépnek előtérbe, melyek a jó izlést megrontják és azoknak hatása leginkább a vérkészitésben nyilvánul. A legtöbb embernek még csak sejtelme sincsen azon vadasal okáról és maga az orvos sem találja el mindig a helyes diagnózist. A beteg ember természetesen szeretne egészséges lenni, de, hogy az egészséges ember egészséges is maradjon, arra nagyon kevesen gondolnak.

Miután fönnebb bebizonyitottuk, hogy a vér a középpontja a táplálkozásnak, nemcsak a beteg, hanem az egészséges embernek is oda kell törekednie, hogy vérét tisztán tartsa. Mindenesetre ehhez az egészséges táplálék a főkellék, de ezzel még nincsen minden megtéve, még a legerősebb és legegészségesebb embernek is szüksége van segédeszközökre, hogy megakadályozza oda nem tartozó anyagoknak a vérbe jutását, vagy hogy azokat onnan kiküszöbölhesse. Ilyen szer az emberiség javára már 30 év óta létezik s ez „Wilhelm antiarthritikus és antirheumatikus vértisztitó theája", melyet kizárólag WILHELM FERENC Neunkircheni (Alsó-Ausztriai) gyógyszertáros készit.

Aki vérét rendes állapotban fenn akarja tartani, nevezetesen azok, kik *köszvényre* vagy *rheumatikus bántalmakra* hajlandók, azok időközönként óvszerül ezt használják. Szenvedőknek ez a vértisztitó-thea, mely a legbalzsamosabb és legillatosabb növényekből készül, valósággal nélkülözhetlen szer. A jelenkor legnevezetesebb doktorai és tanárai: *Oppolzer, Fenzl, Müller tanárok, dr. Werner Todor,* a berlini chémiai laboratorium igazgatója, *dr. Janell, Groran, Hess* és mások elismerik, hogy ez a thea *minden vérbetegségnél,* tehát köszvényi és rheuma-bantalmaknál ellen is, *emésztési zavaroknál, szorulásnál, vértolulásnál, májbántalmaknál, scrophulánál, fehér folyásnál, vagy aranyérbántalmaknál csodálatos hatással bir.* De *kiütéseknél* is, melyek legnagyobb reszt a romlott vérnek következményei, valamint a makacs *sömöröknél és chronikus daganatoknál* is ez a thea *alapos tisztitó-hatásunak bizonyult.* Miután pedig az idegrendszer szintén összefüggésben van a vérrel, az az *általános gyógyszer hypochondria hysteria, heres ideg- és hudélyiayaiknál* is bámulatos eredményeket ért el. Majd azt lehetne mondani, hogy nincsen emberi bántalom, mely ellen ezt a theát sikerrel alkalmazni ne lehetne.

Azért minden egészségesnek és betegnek egyaránt ajánlhatjuk, hogy WILHELM antiarthritikus és antirheumatikus vértisztitó-theájának egy háztartásban sem szabad hiányoznia.

Ára csomagonként 1 frt o. é.

Kapható a készitőnél: WILHELM FERENC neunkircheni gyógyszertárosnál Alsó-Ausztriában, valamint az osztrák-magyar-monarchia minden gyógyszertárában, csak vigyázzon a m. t. közönség, hogy mindig tisztán

„Wilhelm antiarthritikus és antirheumatikus vértisztitó-theaját" kérje.

Nyári cura. Őszi cura.

Hirdetmény.

Ferjem elhalálozása miatt **két hordó vörösbor, mindenféle korcsmai butorok és husvágási szerszámok** eladandók.

Fentnevezett tárgyak mindenkor megtekinthetők.

A korcsma esetleg bérbe is adandó.

Bővebb felvilágositást ad:

özv. Németh Mária,
korcsmatulajdonos.
Káptalan-Vis, (Sopron-m.)

Köszvény és csuzban szenvedőknek ezennel a legtágabb körökben

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt dicsérőleg ismeretessé vált *Tinct. Capsici comp.* ajánlólag legyen emlékezetbe hozva. Ezen népszerű házi szer 25 óta, mint legmegbizhatóbb fájdalomcsillapitó bedörzsölés ismeretes és mindnyájak által, a kik használták igen kedveltetik, úgy hogy további különös ajánlásra nem szorul. Üvegje 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 krnyi áron a legtöbb gyógyszertárban kapható. Azonban a „Horgony" védjegyre ügyelendő, mert csak a vörös horgonynyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszertárához: Richter gyógyszertára „az arany oroszlánhoz" Prágában vagy Török József gyógyszerészhez Budapesten.

A Tinct. Capsici compos. mindennemű

Horgony-Pain-Expeller

kerendő és skatulyák „Horgony" nélkül, mint nem valódiak visszautasitandók.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.